

ความสำคัญของเรื่อง

บรรดาประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทั้งหลาย จะให้ความสำคัญแก่ประชาชนในเรื่องสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือ ในกระบวนการของการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จะมีความสำคัญของการตัดสินใจที่มีผลต่อการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลและผู้บริหารประเทศได้ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังมีความสำคัญในแง่ของกระบวนการพัฒนาทางการเมือง ไม่ว่าจะในประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือกำลังพัฒนา ซึ่งต่างยอมรับในหลักการที่ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความจำเป็น อย่างไรก็ตามจะพบว่า ลักษณะและระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้ว กับประเทศที่กำลังพัฒนามีความแตกต่างกันอยู่มากในประเทศที่พัฒนาแล้ว ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงอย่างต่อเนื่องและเป็นไปโดยสมัครใจ ส่วนในประเทศที่กำลังพัฒนา การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีอยู่หลายรูปแบบทั้งที่เป็นการใช้ความรุนแรง และอื่น ๆ ในบางประเทศก็ได้ใช้นโยบายกด หรือขัดขวางไม่ให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว บางประเทศประชาชนส่วนใหญ่ยังคงมีความนิ่งเฉยทางการเมือง ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีอยู่ค่อนข้างต่ำ ในบางประเทศใช้นโยบายระดมประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวทางที่ผู้นำประเทศได้วางไว้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบระดม (mobilized participation) มิใช่การมีส่วนร่วมแบบสมัครใจ (voluntary participation) (ดร.สุจิต บุษงการ, 2536 : 30) ดังนั้นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงเป็นของคู่กัน และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะพัฒนาไม่ได้ ถ้าประชาชนยังมีความนิ่งเฉย

ทางการเมืองไม่มีความตื่นตัวหรือต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยนั้นจะต้องเป็นการมีส่วนร่วมแบบสมัครใจ (voluntary or autonomous participation)

สำหรับประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา และมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของกระบวนการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และกิจกรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับว่ามีความสำคัญมากประการหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ก็คือการเลือกตั้ง เพราะเป็นที่มาของความชอบธรรมในการปกครอง และเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด หรือเปลี่ยนแปลงแนวนโยบายของผู้บริหารที่ตนเองเลือกเข้าไป ดังนั้นการเลือกตั้งจึงเป็นหัวใจสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ที่ต้องจัดให้มีขึ้นในทุกระดับของประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า การเลือกตั้งนั้น ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่สำคัญประการหนึ่ง และการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยนั้น เป็นการมีส่วนร่วมแบบเสรี อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่านับตั้งแต่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทย ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไปทั้งประเทศ มีการเลือกตั้งมาแล้ว 17 ครั้ง โดยครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 และครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 ปรากฏว่า ในการเลือกตั้งครั้งที่ 1-12 มีประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งแต่ละครั้งไม่เกิน 50% ยกเว้นการเลือกตั้งครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2500 มีผู้ไปใช้สิทธิถึง 57.50% (กองการเลือกตั้ง, กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2536) ซึ่งการเลือกตั้งครั้งสุดท้ายปรากฏว่ามีผู้มาใช้สิทธิเกิน 50% ทุกครั้ง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจัยหลายอย่างด้วยกัน ลักษณะของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย นอกจากจะไปลงคะแนนเสียงด้วยจำนวนที่ไม่มากแล้ว คนไทยที่ไปลงคะแนนเสียงยังไปลงคะแนนด้วยความสำนึกว่าเป็นหน้าที่มากกว่า เพื่อไปแสดงออกถึงความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมรัฐบาล คนไทยส่วนใหญ่ยังเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่หรือบทบาทเพียงเพื่อเป็นปากเสียงแทนตนเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ไปลงคะแนนเสียงเห็นความสำคัญ

ของการเลือกตั้งเช่นกัน แต่ไม่มากนัก คือเห็นว่าเป็นเพียงการเลือกตัวแทนเท่านั้น มิใช่เป็นการเลือกตั้งรัฐบาล เมื่อการไปลงคะแนนเสียงเป็นเรื่องของการทำตามหน้าที่ โอกาสที่จะถูกชักจูงไปลงคะแนนเสียงย่อมเป็นไปได้ง่าย เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบอนุกระดม ซึ่งเห็นได้จากประชาชนในต่างจังหวัดมีอัตราการไปใช้สิทธิในระดับสูง

กระทรวงมหาดไทยซึ่งรับผิดชอบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ ได้มีความพยายามที่จะให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากที่สุด จึงได้กำหนดนโยบายการเลือกตั้งขึ้น นโยบายการเลือกตั้งถือได้ว่าเป็นหลักการสำคัญที่สุดประการหนึ่งในกระบวนการจัดการและบริหารการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับชาติ ในระดับภูมิภาคหรือในระดับท้องถิ่น เพราะการกำหนดนโยบายเลือกตั้ง เสมือนทิศทาง หรือกรอบในการปฏิบัติงานการเลือกตั้งที่จะมีขึ้น

การกำหนดนโยบายการเลือกตั้งของกระทรวงมหาดไทย มักจะมีการกำหนดนโยบายเมื่อใกล้การเลือกตั้ง หรือเมื่อจะมีการเลือกตั้งเท่านั้น โดยมีสาระสำคัญ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

ประการแรก จะเป็นการกำหนดในหลักการสากลของการบริหารการเลือกตั้ง อันเป็นวัตถุประสงค์ของการจัดการเลือกตั้งทั่วไป โดยกำหนดว่า "ให้การเลือกตั้งที่จะมีขึ้นจะต้องเป็นไปด้วยความเรียบร้อยบริสุทธิ์ ยุติธรรม"

ประการที่สอง จะเป็นการกำหนดนโยบายโดยมุ่งถึงคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นหลัก โดยจะรวมเอาแนวทางที่เป็นประเด็นสำคัญที่ควรพึงเล็งเป็นพิเศษในการจัดการเลือกตั้งครั้งนั้น ๆ เข้าไปด้วย เช่น ผลการเลือกตั้งจะต้องได้คนดี มีความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง หรือให้ได้ผู้แทนราษฎรที่มีคุณธรรม รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง หรือป้องกันและควบคุมมิให้มีการละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อให้ได้ผู้แทนราษฎรที่ดี และเป็นตัวแทนของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ประการที่สาม จะเป็นการกำหนดเรื่องเป้าหมายของการเลือกตั้ง โดยมุ่งเน้นในเรื่องการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน เช่น ให้ประชาชนไปใช้สิทธิ

เลือกตั้งมากที่สุด บัตรเสียน้อยที่สุด เป็นต้น ซึ่งในบางครั้งก็มีการกำหนดเป้าหมายเปอร์เซ็นต์ของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย

การกำหนดนโยบายดังกล่าว โดยเฉพาะนโยบายประการที่สาม ที่มีการกำหนดเป้าหมายในการให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากที่สุด ได้มีการกำหนดเป้าหมายออกอย่างชัดเจนคือ ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50% และมีบัตรเสียไม่เกิน 3% จากจำนวนเปอร์เซ็นต์ดังกล่าว จังหวัด และอำเภอ จึงได้มีการกำหนดนโยบายลักษณะเดียวกันย่อยลงไปอีก เช่น กำหนดว่า ต้องมาใช้สิทธิไม่น้อยกว่า 70% บัตรเสียไม่เกิน 3% เป็นต้น

เมื่อมีการกำหนดนโยบายให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าว จังหวัด หรืออำเภอ ก็พยายามหาแนวทาง เพื่อชักชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากที่สุดเพื่อบรรลุนโยบายดังกล่าว จึงต้องใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ หรือการตั้งรางวัลต่าง ๆ ให้กับหมู่บ้าน อำเภอ ที่สามารถชักชวนประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้มากที่สุด

จากการตั้งรางวัลให้กับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ที่สามารถชักชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุด เพื่อให้บรรลุนโยบายของจังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย ตามลำดับ ทำให้เห็นได้ว่าการใช้สิทธิการเลือกตั้งของประชาชนนั้นเกิดจากแรงจูงใจ เพื่อให้ได้มาซึ่งรางวัลของทางราชการส่วนหนึ่ง มิใช่เป็นการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อให้ได้ผู้แทนราษฎรที่มีคุณภาพ หรือรัฐบาลตามหลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเป็นการแสดงให้เห็นว่า อัตรากาลงคะแนนเสียงของประชาชนมีความหมายของการเน้น "ปริมาณ" ของการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการยิ่งกว่าจะเน้น "คุณภาพ" ของความสนใจและสำนึกต่อระบบผู้แทนหรือนโยบายใดนโยบายหนึ่งเป็นพิเศษ และมีบางส่วนอาจไปลงคะแนนเสียงเพราะได้รับการจูงใจจากเจ้าหน้าที่ของทางราชการ ซึ่งการจูงใจดังกล่าวก็คือการตั้งรางวัลให้กับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ นั้นเอง

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นข้าราชการสังกัดกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย มีความเห็นว่า หากมีการระดมให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยการให้รางวัลนั้น สามารถจูงใจให้ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งได้มาก

หรืออยู่ในเกณฑ์สูง แต่ประชาชนที่มาใช้สิทธินั้นจะได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือการเลือกตั้ง ตลอดจนคุณภาพของผู้แทนราษฎร ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อกระบวนการทางการเมืองตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาวิจัยถึง การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดยะลา

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษาให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิจัยถึงระดับความคิดเห็นของประชาชนในการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และระดับความคิดเห็นของประชาชนในการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดยะลา ซึ่งได้แก่เพศ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ อาชีพ การอยู่อาศัย ศาสนา และการเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่าง ๆ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา ถ้าหากว่าการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าว มิได้ทำให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือการเลือกตั้งอย่างแท้จริง

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยเคยรับราชการในจังหวัดยะลา จึงได้จำกัดขอบเขตในการศึกษาวิจัยเพื่อให้อ้างอิงเหมาะสมกับเนื้อหา โดยมุ่งศึกษาวิจัยถึงระดับความคิดเห็นของประชาชนในการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง จากการสุ่มตัวอย่างความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดยะลา ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้เก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดยะลาทุกอำเภอ ซึ่งมีจำนวน 6 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ

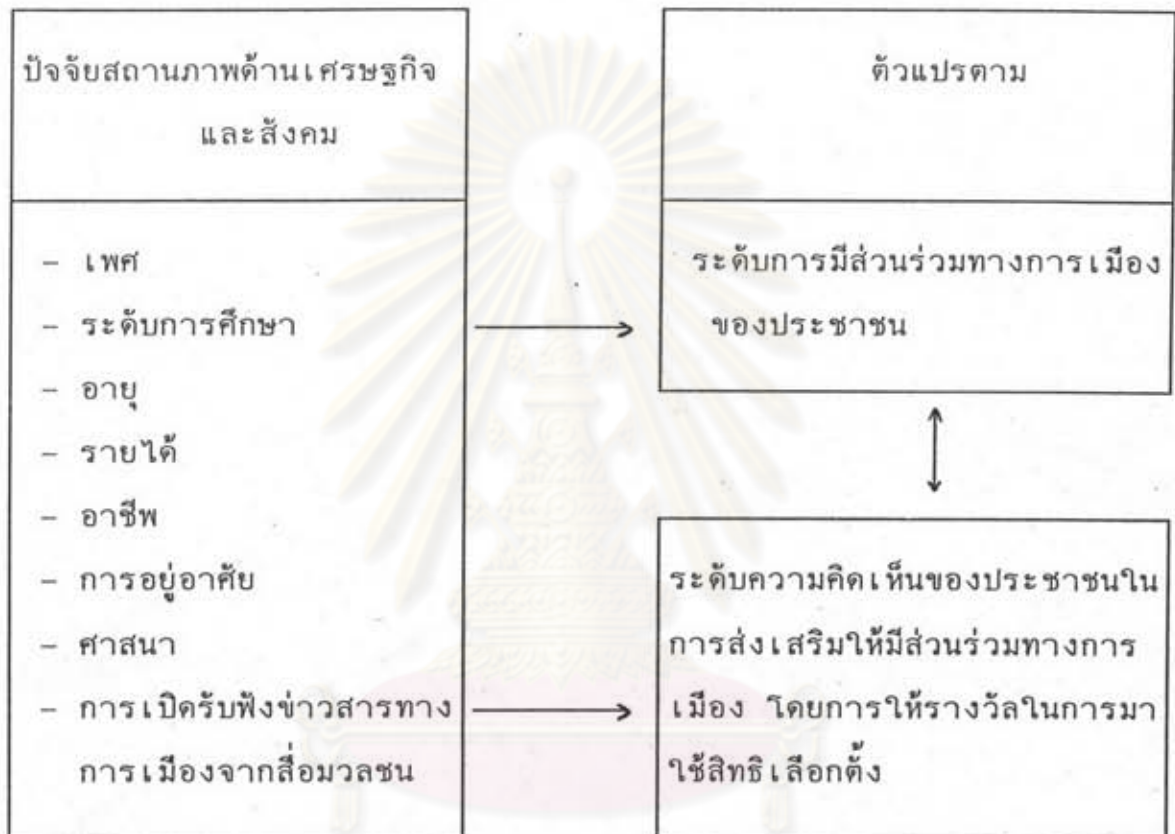
สมมติฐานของการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานของการศึกษาวิจัยว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และระดับความคิดเห็นของประชาชนในการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดยะลา ได้แก่

1. เพศ
2. ระดับการศึกษา
3. อายุ
4. รายได้
5. อาชีพ
6. การอยู่อาศัย
7. ศาสนา
8. การเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ตั้งสมมติฐานไว้อีกว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของประชาชนในการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดยะลา

จากสมมติฐานในข้างต้น สามารถนำมาเขียนเป็นแผนภูมิ เพื่อที่จะนำมาใช้อธิบายถึงการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดังต่อไปนี้

นิยามศัพท์

เพื่อเป็นการอธิบายความหมายที่ชัดเจนของตัวแปร หรือคำศัพท์บางคำที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดยะลา ทั้งนี้เพื่อให้วิจัยและผู้อ่านมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับแนวความคิดนั้น ๆ (ตัวแปรที่ศึกษา) อันจะป้องกันความเข้าใจผิดที่อาจเกิดขึ้นได้ จึงได้นิยามศัพท์ที่ใช้ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองหมายถึง การที่สมาชิกของสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองตามความสมัครใจถูกต้องตามกฎหมายและมีจุดมุ่ง-

หมาย ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการดำเนินงานของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งเป็น

1.1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยสำนึกของตนเอง หมายถึง การที่บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความสนใจ และมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน

1.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการชักจูง หมายถึง ลักษณะของการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนที่ไม่ได้เกิดจากเจตจำนงความตั้งใจของตนเอง แต่เกิดจากการถูกชักจูงให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามที่ผู้ชักจูงต้องการ เช่น การใช้สิทธิทางวัตถุโดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น

2. การเลือกตั้ง หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจัดทำ หรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน

3. การเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การรับฟังหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการเมือง โดยมีตัวกลางที่จะช่วยในการนำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งตัวกลางหรือสื่อดังกล่าว ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

4. การให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึง การให้สิ่งจูงใจเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดแรงจูงใจในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งรางวัลหรือสิ่งจูงใจดังกล่าวนี้อาจเป็นสิ่งจูงใจที่เป็นตัวเงิน หรือสิ่งจูงใจที่ไม่เป็นตัวเงินก็ได้

การสร้างเครื่องมือในการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยถึงการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง :
ศึกษากรณีการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวความคิดต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามโดยตั้งคำถามทั้งหมด 35 ข้อ แบ่งออกเป็น 3

ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ อาชีพ ที่อยู่อาศัย ศาสนา การเป็นสมาชิกขององค์กร การรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ เป็นการวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ลักษณะคำถามเป็นแบบปิดทั้งหมดตามลำดับขั้นการจัดค่า (rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 17 ข้อ (ตั้งแต่ข้อ 9-25)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ เป็นการวัดระดับความคิดเห็นของประชาชนในการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการให้รางวัล ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งลักษณะคำถามเป็นแบบปิดทั้งหมด ตามลำดับขั้นการจัดค่า (rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 10 ข้อ (ตั้งแต่ข้อ 26-35)

ซึ่งในแบบสอบถามจะกำหนดคำถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการให้รางวัลแก่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งตอนที่ 2 และ 3 ของแบบสอบถาม รวมจำนวน 27 ข้อ โดยจะมีคำถาม 2 ลักษณะคือ คำถามในเชิงบวก และคำถามในเชิงลบคละกันอยู่ และกำหนดระดับของความเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่น่าใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งได้กำหนดหน้าหนัของคะแนนไว้ดังนี้

กำหนดให้คะแนนเป็น

	<u>คำถามเชิงลบ</u>	<u>คำถามเชิงบวก</u>
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5
เห็นด้วย	2	4
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	4	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1

ทั้งนี้ คำถามทั้งหมด ได้ดัดแปลงจากกรอบทฤษฎีและแนวความคิดในบทที่ 2 รวมทั้งคำถามที่มีผู้วิจัยศึกษามาก่อนในเนื้อหาและประเด็นการวิจัยที่คล้ายคลึงกัน โดยแก้ไขให้เหมาะกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา

ตัวแปรและการวัด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดความหมายและการวัดตัวแปรที่ศึกษา เพื่อความเข้าใจ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ มี 8 ตัว ได้แก่

1. เพศ ประกอบด้วย เพศชาย และหญิง
2. ระดับการศึกษา แบ่งเป็น ไม่ได้เรียนหนังสือ ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีขึ้นไป
3. อายุ แบ่งเป็น 20-29 ปี, 30-39 ปี, 40-49 ปี, 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป
4. รายได้ แบ่งเป็น ไม่มีรายได้ 3,000-5,000 บาท/เดือน, 5,000-7,000 บาท/เดือน, 7,001-10,000 บาท/เดือน และสูงกว่า 10,000 บาท/เดือน
5. อาชีพ แบ่งเป็น เกษตรกรรม, รับจ้าง, ค้าขาย, รับราชการ และอื่น ๆ
6. ที่อยู่อาศัย แบ่งเป็น ผู้อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล, ผู้อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล
7. ศาสนา แบ่งเป็น ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม และอื่น ๆ

8. การเปิดรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน แบ่งเป็น ความถี่ของการเปิดรับฟัง

ข่าวสารจากสื่อประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ อ่านนิตยสารทางการเมือง หรือไม่เคยเปิดรับฟังข่าวสารเลย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะได้นำแบบสอบถามจำนวน 800 ชุด ไปแจกให้แก่ประชาชนในจังหวัดยะลา ซึ่งมีทั้งสิ้น 6 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ โดยจะแจกให้อำเภอ 100 ชุด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มาติดต่อขอรับบริการ ณ ที่ว่าการอำเภอ/กิ่งอำเภอ

โดยในการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะได้ขอความร่วมมือจากปลัดอำเภอและเจ้าหน้าที่ของอำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่จะเป็นผู้แจกแบบสอบถามและอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการแจกแบบสอบถาม วิธีการกรอกแบบสอบถาม ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ซักถามข้อข้องใจต่าง ๆ เกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามจนเป็นที่พอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมาจากแบบสอบถามจำนวน 800 ชุด มาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (statistical package for the social science : SPSS) โดยกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 1 ที่เกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนในจังหวัดยะลา ได้แก่ คำถามข้อ 1-8 โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 2 และ 3 ที่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และระดับความคิดเห็นของประชาชนในการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการให้รางวัลแก่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์คือ การหาค่าไคสแควร์ (chi-square (χ^2)) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรว่าเป็นไปตามข้อสมมติฐานที่วางไว้หรือไม่ โดยเปรียบเทียบค่า χ^2 ที่คำนวณได้ กับ χ^2 จากตารางที่ d.f. เท่ากับ $(r-1) \times (c-1)$ และระดับความมีนัยสำคัญ (level of significance) 0.05 ถ้าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มากกว่า χ^2 จากตาราง (หรือค่า χ^2 มีนัยสำคัญ $(p) < 0.05$) ซึ่งถือได้ว่าตัวแปร 2 ตัวมีความสัมพันธ์กันจึงยอมรับสมมติฐานที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ในส่วนท้ายของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะของประชาชนในจังหวัดยะลา เพื่อว่าผู้วิจัยจะได้นำมาใช้ประกอบการอธิบายเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และระดับความคิดเห็นของประชาชนในการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการให้รางวัลแก่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดยะลาต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของประชาชนในการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดยะลา จากมาตรวัดที่สร้างขึ้น
2. ทำให้ทราบว่ามียุทธวิธีใดบ้างที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดยะลา
3. ผลจากการศึกษาวิจัย อาจเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการนำไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องต่อไป

การนำเสนอ

- บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ขอบเขตของการศึกษาวิจัย สมมติฐานของการศึกษาวิจัย นิยามศัพท์ การสร้างเครื่องมือในการศึกษาวิจัย ตัวแปรและการวัด วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย
- บทที่ 2 ทฤษฎี แนวความคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขอบเขตของการมีส่วนร่วมทางการเมือง รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความหมายของการเลือกตั้ง แนวความคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ และสิ่งจูงใจ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 4 สรุป วิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย